669/03

Den 7. april 2003 blev i sag nr. 59.099:

xxxxxx xxxx xxxxxxxxxxx
xxx xxxx xxxx xxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxx xxx xxxxxxxxxx
xxxx xxxxx

mod

Industriens
Pensionsforsikring A/S
H.C. Andersens
Boulevard 47
1553 København V

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har pensionsordning i Industriens Pensionsforsikring A/S, påstår ved sin advokat selskabet pligtig at udbetale den til ordningen knyttede invalidesum i anledning af et anmeldt erhvervsevnetab.

Selskabet har afvist dette under henvisning til, at erhvervsevnetabet var indtrådt inden forsikringens ikrafttræden.

Klagerens advokat har i klageskrivelsen af 6/8 2002 til nævnet bl.a. anført:

"Det er korrekt, at M.V.C.'s [klagerens] erhvervsevne var nedsat da han blev optaget som medlem i 1993, men hans erhvervsevne er blevet yderligere nedsat, idet han fra at kunne udfylde en arbejdsmands funktion i sit fuldtidsarbejde ved T. Møbler A/S i dag knap kan klare sin hverdag, og rent arbejdsmæssigt i dag blot arbejder deltid i en af kommunens beskyttede værksteder.

Industriens Pension har ikke da M.V.C. blev medlem, meddelt ham, at han ikke ville få invalidesum og ej hellere senere, at han ikke ville få invalidepension. Industriens

Pension har tværtimod år efter år fremsendt pensionsbeviser til M.V.C. af hvilke disse ydelser fremgik."

Selskabet har hertil i skrivelse af 23/8 2002 til nævnet redegjort for sagen på følgende vis:

"Vi fastholder vores afslag på udbetaling af helbredsbetingede ydelser, da M.V.C.'s erhvervsevne allerede var nedsat med mere end 2/3, da han blev medlem af Industriens Pension, jf. forsikringsbetingelserne § 7 stk. 1 og § 8, stk. 1.

Faktisk sagsfremstilling:

M.V.C. har siden den 1. juli 1989 været ansat i beskyttet beskæftigelse med en ugentlig arbejdstid på 37 timer som træindustriarbejder ved T. Møbler ApS.

Via sit ansættelsesforhold hos T. Møbler ApS har M.V.C. fra den 4. januar 1993 været medlem af Arbejdsmarkedspensionen i Industriens Pension. I forbindelse med optagelse i Arbejdsmarkedspensionen har M.V.C. fået tilsendt velkomstmateriale, Pensionsbevis og forsikringsbetingelser, som udgør aftalegrundlaget for Arbejdsmarkedspensionen.

M.V.C. blev den 19. oktober 1988 tilkendt mellemste førtidspension med virkning fra den 1. april 1988 på baggrund af diagnoserne inferioritas intellektualis (sinke) og retardatio mentis (forsinket udvikling)

Den 10. januar 2001 søgte M.V.C. om helbredsbetingede ydelser fra Industriens Pension på grund af psykisk lidelse (manio depressiv psykose).

Der henvises til følgende akter i sagen:

I psykologisk undersøgelse fra den 17. august 1983 fra klinisk psykolog K.P. fremgår det bl.a., at M.V.C. er tungt begavet med begrænsninger i de kognitive funktioner, der entydigt peger i retning af organiske indsnævringer angiveligt på grund af iltmangel under fødslen. Ud fra Wais er der tale om en samlet begavelsesmæssig funktion i bunden af sinkeområdet (IQ 81).

I lægeskøn af den 31. august 1988 fra kommunens lægekonsulent J.R. fremgår det, at mellemste førtidspension anbefales eventuelt kombineret med beskyttet beskæftigelse, idet arbejdsprøvning på V. Planteskole har vist, at M.V.C.'s erhvervsevne ligger på omkring 30% af en normal erhvervsevne.

Den 13. februar 2001 meddeler vi afslag på helbredsbetingede ydelser, da M.V.C.'s erhvervsevne allerede var nedsat med mere end 2/3 da han blev medlem af Industriens Pension den 4. januar 1993. M.V.C. får oplyst, at han naturligvis ikke skal betale for noget, han ikke har ret til, hvorfor det beløb, der ellers skulle gå til dækning af helbredsbetingede ydelser, vil blive overført til opsparing til alderspension. M.V.C. har efterfølgende den 30. marts 2001 fået tilsendt nyt pensionsbevis.

I brev af 4. april 2001 meddeler M.V.C.'s far, at de ikke kan acceptere de nye pensionsvilkår, hvorfor vi vil høre nærmere fra hans advokat.

Den 8. februar 2002 klager adv. A.P.K. over vores afgørelse. Adv. A.P.K. henviser bl.a. til, at det af det materiale M.V.C. modtog fra Industriens Pension fremgår, at medlemskabet gav ret til løbende alderspension, invalidesum og dødsfaldssum, og at dette løbende er blevet bekræftet gennem de årligt fremsendte pensionsoversigter.

Adv. A.P.K. henviser endvidere til, at der er sket en forringelse af M.V.C.'s arbejdsevne i forhold til 1993, hvor han optages som medlem af Industriens Pension. Selvom M.V.C., da han i 1993 blev medlem af Industriens Pension ikke havde 100% erhvervsevne, har han fra 1993 til nu mistet yderligere erhvervsevne, og det er for denne yderligere nedsættelse advokaten mener, at M.V.K. må have krav på invaliditetserstatning.

Adv. A.P.K. oplyser endvidere, at M.V.C. frem til den 16. december 1998 var en særdeles stabil arbejdskraft, som selvom han formelt var ansat i et skånejob udfyldte en arbejdsmands funktion på fuld tid. På grund af flere ulykker på arbejdspladsen, hvor kolleger kom til skade, blev M.V.C. angst for maskinerne, og i december 1998 udviklede han en mani-lignende sindstilstand, som medførte hospitalsindlæggelse i 6 uger

på R. Centralsygehus, Psykiatrisk Afdeling. Den 15. marts 1999 genoptog M.V.C. sit arbejde hos T. Møbler med en ugentlig arbejdstid på 25-40 timer. Den 29. juli 2000 blev han atter indlagt på R. Centralsygehus, Psykiatrisk Afdeling i 4 uger. Efter sidste indlæggelse tilkendegav psykiatrien, at det ikke kunne komme på tale, at M.V.C. kunne genoptage sit arbejde ved T. Møbler.

Sagen forelægges vores psykiatriske lægekonsulent, som i skøn af 8. marts 2002 konkluderer, at M.V.C. i 1988 opfattedes som sinke og sent mentalt udviklet, og at begge lidelser i sig selv medførte en betydelig funktionsevnenedsættelse af varig karakter, og på mere end 2/3. Der er intet i de lægelige akter, der sandsynliggør, at lidelserne, som forelå i 1988 skulle have bedret sig de følgende år, hvorfor tilstanden i 1993 må anses for at være uændret i forhold til 1988. Det kan ikke udelukkes, at der siden hen er tilkommet en psykisk lidelse af anden karakter, nemlig en affektiv sindslidelse (maniodepressiv sygdom), som meget vel kan have forværret erhvervsevnen således, at den nu er nedsat til det ubetydelige. Den affektive lidelse forelå efter al sandsynlighed ikke på optagelsestidspunktet i Industriens Pension.

Den 26. marts 2002 fastholder vi afgørelse af 13. februar 2001, og henviser til, at det er en betingelse for at få udbetalt helbredsbetingede ydelser fra Industriens Pension, at erhvervsevnen efter forsikringens ikrafttræden før det fyldte 60. år på grund af sygdom eller ulykkestilfælde skønnes varigt nedsat med halvdelen for at få invalidesum og med 2/3 for også at få invalidepension og bidragsfritagelse. Medlemmer, der udnytter deres resterhvervsevne, optages i Industriens Pension, hvis de er omfattet af overenskomsten. Alle medlemmer optages uden helbredsoplysninger. Vi henviser ligeledes til, at da Industriens Pension optager uden helbredsoplysninger, kan vi ikke vide, om medlemmet har en varig sygdom, der har medført et varigt erhvervsevnetab. Først ved en eventuel ansøgning om helbredsbetingede ydelser har vi mulighed for at vurdere, om medlemmet opfylder forsikringsbetingelsernes § 7 og § 8. Opfylder medlemmet ikke forsikringsbetingelsernes krav, vil medlemmet få afslag på helbredsbetingede ydelser og få tilsendt et nyt pensionsbevis med de ydelser, medlemmet er berettiget til.

I brev til Industriens Pension af 1. maj 2002 henviser adv. A.P.K. til, at M.V.C. aldrig burde have været optaget som medlem af Industriens Pension, hvis hans erhvervsevne virkelig var nedsat med 2/3 ved optagelsen. Han er således blevet vildledt, når han optages som medlem og år efter år har modtaget meddelelser om, at han har ret til invalidepension mv. Ved at bibringe ham den opfattelse, har Industriens Pension været med til at holde ham væk fra andre forsikringsselskaber, idet han kun kan være af den opfattelse, at hans forsikringsforhold er i orden. Adv. A.P.K. henviser derfor til, at Industriens Pension på baggrund af de lave månedlige pensionsbidrag burde have set, at der var tale om et specielt ansættelsesforhold og anmoder derfor om kopi af de papirer M.V.C. har underskrevet ved optagelse i Arbejdsmarkedspensionen.

Den 17. maj 2002 oplyser vi adv. A.P.K., at optagelse i Arbejdsmarkedspensionen sker ved ansættelse hos en arbejdsgiver, der har pligt til indbetaling af pensionsbidrag for sine medarbejdere til Industriens Pension i henhold til en overenskomst, aftale eller lignende. Optagelsen er obligatorisk i kraft af ansættelsesforholdet, hvorfor der ikke er underskrevet et særligt indmeldelsesdokument. Arbejdsgiveren oplyser alene navn, adresse, CPR-nummer, lønperiode og bidragets størrelse for den enkelte medarbejder og dermed ikke om ansættelsesforholdets karakter. Vi oplyser ligeledes, at Pensionsbeviset og de almindelige forsikringsbetingelser tilsammen udgør aftalegrundlaget for Arbejdsmarkedspensionen, og at der på bagsiden af Pensionsbeviset er optrykt betingelser for blandt andet udbetaling af invalidesum. Endvidere oplyser vi, at den del af bidraget, der hidtil er blevet anvendt til betaling for dækning ved tab af erhvervsevne vil blive omkonteret og anvendt til forhøjelse af M.V.C.'s opsparing, idet han ikke skal betale for en forsikringsdækning, han ikke er omfattet af.

Vi fastholder vores afgørelse af 13. februar 2001 om afslag på udbetaling af helbredsbetingede ydelser.

Til støtte for vores afgørelse gøres gældende:

- at forsikringsbegivenheden iflg. vores almindelige forsikringsbetingelser § 7, stk. 1 og § 8, stk. 1 er en nedsættelse af erhvervsevnen med minimum henholdsvis 50% og 2/3 indtrådt efter forsikringens ikrafttræden,

- at M.V.C. ikke opfylder betingelserne for henholdsvis udbetaling af invalidesum og invalidepension/børnepension, idet hans erhvervsevne allerede var nedsat med 2/3 inden forsikringens ikrafttræden,

- at der foreligger lægelig dokumentation for et varigt erhvervsevnetab på mere end 2/3 af den fulde erhvervsevne allerede i oktober 1988, og at M.V.C. først blev optaget i Arbejdsmarkedspensionen den 4. januar 1993,

- at M.V.C. både ved optagelsen i Industriens Pension og senere har fået tilsendt forsikringsbetingelserne,

- at det af bagsideteksten til Pensionsbeviserne fremgår, at retten til helbredsbetingede ydelser er betinget af, at invaliditeten skal være indtrådt efter, at man er blevet medlem af Industriens Pension og inden det fyldte 60. år, og at M.V.C. årligt har fået denne information,

- at optagelse i Arbejdsmarkedspensionen sker ved ansættelser hos en arbejdsgiver. I kraft af overenskomsten er der en ret og en pligt til at være medlem af Arbejdsmarkedspensionen og der afgives ikke helbredsoplysninger ved optagelsen,

- at Industriens Pensions afslag på helbredsbetingede ydelser på grund af invaliditet før optagelse er i overensstemmelse med Ankenævnets praksis, jf. 55.882, som vedlægges i kopi.

Vi skal i øvrigt bemærke, at den del af pensionsbidraget, der er anvendt som betaling for invalidesum, invalidepension og bidragsfritagelse er blevet omkonteret og anvendt til forøgelse af pensionsopsparingen. Nyt pensionsbevis er den 30. marts 2002 sendt til M.V.C.."

Klagerens forældre har over for nævnet i skrivelse af 30/9 2002 bl.a. anført:

"I brochuren 'Velkommen i Industriens pension', som vedlægges - og som M.V.C. modtog ved optagelsen, står der intet om ydelser, man evt. ikke kan modtage, intet om førtidspensionister eller advarsler af nogen art, men sætninger som - 'vi kan dog allerede nu oplyse dig om, hvilke engangssummer, der kan udbetales ved dødsfald og invaliditet'. - 'alle er med i ordningen og dækker hinanden i fællesskab' - såkaldt 'dårlige liv' bliver ikke sorteret fra'.

I brev af 17. maj 2002 til A.P.K. beskriver Industriens Pension i 4.de afsnit side 2, hvad M.C. har modtaget ved optagelsen. Dette er ikke rigtigt - brochuren er ikke den samme, sætningen som: 'såkaldt dårlige liv bliver ikke sorteret fra'. Den er nu fjernet fra brochuren. Det er heller ikke rigtigt, at man på bagsiden af pensionsbeviset (som vedlægges) er optrykt betingelser for bl.a. udbetaling af invalidesum.

…

I brev fra Industriens Pension til ankenævnet den 23. august 2002 side 2, sidste afsnit og side 3 øverst gør Industriens Pensions lægekonsulent rede for M.V.C.'s sygdom og konkluderer slutteligt, at den affektive sindslidelse (maniodepressiv sygdom) meget vel kan have forværret erhvervsevnen således, at den nu er nedsat til det ubetydelige. Den affektive lidelse forelå efter al sandsynlighed ikke på optagelsestidspunktet i Industriens Pension.

…

Til sidst det med de 2/3 nedsat erhvervsevne. Hvem har den fulde, og hvordan kan man bestemme den? Nogle kan både tænke og arbejde. Nogle kan lidt af hvert. Nogle kan måske bare arbejde. M.V.C. var én af dem, nu er det også ovre."

Selskabet har i skrivelse af 17/10 2002 over for nævnet anført:

"M.V.C. blev ved brev af 19. oktober 1988 tilkendt mellemste førtidspension ned virkning fra 1. april 1988. Vi vurderer, at der allerede på dette tidspunkt ud fra en lægelig vurdering dokumentation for, at M.V.C. varigt har mistet mindst 2/3 af sin fulde erhvervsevne.

Med hensyn til den daværende velkomstbrochure indeholdt den alene generelle oplysninger om Arbejdsmarkedspensionen, mens pensionsbeviset tilsammen med de almindelige forsikringsbetingelser udgjorde aftalegrundlaget, hvilket fremgik af velkomstbrevet.

Af forsikringsbetingelserne § 7, stk. 1 og § 8, stk. 1 fremgår det, at retten til helbredsbetingede ydelser bl.a. er betinget af, at erhvervsevnen er nedsat efter forsikringens ikrafttræden. Da M.V.C.'s Arbejdsmarkedspension først trådte i kraft ved optagelsen den 4. januar 1993, opfylder han således ikke denne betingelse, da erhvervsevnen allerede var varigt nedsat med 2/3 af den fulde erhvervsevne i 1988.

Med hensyn til de optrykte betingelser for udbetaling af helbredsbetingede ydelser på bagsiden af pensionsbeviset, har vi i det fremsendte materiale gjort opmærksom på, at det vedrører de nugældende pensionsbeviser. Det er korrekt, at betingelserne ikke var optrykt på pensionsbeviset, som M.V.C. modtog på optagelsestidspunktet men fremgik af forsikringsbetingelserne.

Speciallægens konklusion, at M.V.C.'s erhvervsevne varigt er nedsat med mindst 2/3 i 1988, og at den affektive sindslidelse (maniodepressive sygdom), som er tilkommet efter optagelsestidspunktet i Industriens Pension, meget vel kan have forværret arbejdsevnenedsættelsen, således at den nu er ubetydelig, betyder alene, at M.V.C. har mistet sin resterhvervsevne efter optagelsen i Industriens Pension. Dette ændrer således ikke ved vores afgørelse om det varige erhvervsevnetabs omfang inden ikrafttrædelsestidspunktet den 4. januar 1993.

De nyeste forsikringsbetingelser har ikke ændret ved M.V.C.'s medlemskab, da han er omfattet af en opsparing som hvilende medlem."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"ALMINDELIGE FORSIKRINGSBETINGELSER FOR FORSIKRINGEN I ARBEJDSMARKEDSPENSIONEN

…

§ 7. Invalidepension og bidragsfritagelse

Den i pensionsbeviset fastsatte ret til invalidepension og/eller bidragsfritagelse indtræder, når den forsikredes erhvervsevne efter forsikringens ikrafttræden før det fyldte 60. år på grund af sygdom eller ulykkestilfælde skønnes varigt nedsat med 2/3 eller mere af den fulde erhvervsevne.

…

§ 8. Invalidesum

Den i pensionsbeviset fastsatte ret til invalidesum indtræder, når den forsikredes erhvervsevne efter forsikringens ikrafttræden før det fyldte 60. år på grund af sygdom eller ulykkestilfælde skønnes varigt nedsat med halvdelen eller mere af den fulde erhvervsevne."

Nævnet udtaler:

Forsikringsbegivenheden er ifølge forsikringsbetingelserne nedsættelse af erhvervsevnen med mindst 2/3 efter forsikringens ikrafttræden. Efter det, der er oplyst om klagerens stærkt reducerede erhvervsevne forinden forsikringens ikrafttræden, opfylder han ikke denne betingelse for udbetaling af invalidesum.

Nævnet har således ikke grundlag for at kritisere selskabets afvisning af at udbetale invalidesummen eller for at kritisere selskabets sagsbehandling i øvrigt, hvorfor

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

Poul Sørensen
formand